

Lausuntopyyntö Keski-Pohjanmaan maakuntaohjelmaa 2026-2029 täydentävästä osastrategiasta / Ilmastotiekartta 2030

Khall § 75 20.04.2026

33/00.04.01/2026

Valmistelija

Talous- ja hallintojohtaja Terhi Paananen, puh. 040 183 3165 tai terhi.paananen@perho.com.

Ilmastotiekartta on yksi kymmenestä osastrategiasta. Ne tarkentavat Keski-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2026-2029 eri kehittämisalueiden sisältöä ja tehtäviä. Maakuntaohjelman perustana on laki alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepoliittikan toimeenpanosta (756/2021).

Pariisin ilmastopöytäkirja edellyttää maapallon lämpötilan nousun rajoittamista 1,5 asteeseen vuosisadan puoliväliin mennessä. Jotta tämä toteutuisi, tarvitaan määrätietoista siirtymistä kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa. Siirtymä on haasteellinen, mutta samalla se luo kestävä kasvun pohjaa kuntien ja yritysten taloudelle.

Keski-Pohjanmaan ilmastotiekartan valmistelun lähtökohtina ovat olleet YK:n kestävä kehityksen tavoitteet, Euroopan unionin Vihreän kehityksen ohjelma (Green Deal) ja siihen kytkeytyvät strategiat, EU:n rahoitusohjelmat sekä Suomen ilmasto- ja energiapolitiittiset linjaukset. Ilmastotiekartta on tarkoitettu maakunnan toimijoiden yhteiseksi ohjelmaksi.

Tiekartta on laadittu Keski-Pohjanmaan liiton johdolla ja sen laadinnan tueksi koottiin työryhmä alueen toimijoista ja asiantuntijoista. Tiekartassa esitetään, miten Euroopan unionin ja Suomen ilmastotavoitteet toteutetaan Keski-Pohjanmaalla sekä määritellään tavoitteet maakunnan kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi ja ilmastomuutoksen hillitsemiseksi.

Ilmastotiekartan ensimmäinen versio valmistui keväällä 2021. Tämän jälkeen Euroopan ilmastolaki on tullut täysimääräisesti voimaan ja ohjaa EU:n vähintään 55 % päästövähennystavoitetta vuodelle 2030. Suomen uusi ilmastolaki on sen jälkeen hyväksytty ja se vahvistaa Suomen tavoitteeksi olla hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä.

Työryhmässä tiekartan painopisteiksi nousivat maakunnan suurimmat päästösektorit maatalous, lämmitys ja liikenne. Eri päästösektoreiden lisäksi tiekarttaan on koottu kiertotalouden sekä maakunnan metsien kannalta keskeisimmät toimenpiteet päästövähennysten aikaansaamiseksi ja hiilensidonnallisen kasvattamiseksi. Tiekartassa esitetyissä tavoitteissa ja toimenpiteissä on pyritty keskittymään asioihin, joihin maakunnassa voidaan vaikuttaa.

Osastrategiat 2030 on valmisteltu laajassa osallistavassa prosessissa yhteistyössä Keski-Pohjanmaan liiton ja alueen kuntien sekä sidosryhmien kanssa. Maakuntahallitus käsittelee osastrategiat kesäkuun 2026 kokouksessaan.

Keski-Pohjanmaan liitto pyytää lausuntoanne Ilmastotiekartasta 2030. Lausunnot pyydetään toimittamaan 22.4.2026 mennessä.

Oheisaineisto

-

Liitteet

-

Kunnanjohtajan päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää lausuntonaan seuraavaa:

Perhon kunta pitää Keski-Pohjanmaan ilmastotiekarttaa 2030 kattavana ja asiantuntijapohjaisena maakunnallisena ohjausasiakirjana, joka kokoaa yhteen keskeiset EU-, kansallisen ja maakunnallisen ilmastopolitiikan linjaukset. Tiekartta luo yhteisen viitekehyksen maakunnalliselle ilmastotyölle ja tukee maakuntastrategian ja maakuntaohjelman toteuttamista.

Kunnan näkökulmasta on myönteistä, että ilmastotiekartta tunnistaa Keski-Pohjanmaan erityispiirteet, kuten maatalouden keskeisen roolin, alueen maaseutumaisuuden sekä kuntien erilaiset lähtökohdat. Erityisen tärkeänä kunta pitää sitä, että ilmastotyössä korostetaan sosiaalisesti ja taloudellisesti oikeudenmukaista siirtymää sekä ruokaturvan ja aluetalouden turvaamista.

Perho on maatalousvaltainen kunta, jossa kunnan elinkeinoista maataloudella on merkittävä osuus. Tuotannon jatkuvuuden ja ruokahuollon kannalta tulee huomioida kunnan erityispiirre, joka perustuu nurmivaltaiseen, hiiltä sitovaan maatalouteen. Kunta painottaakin, että maataloutta koskevien ilmastotoimenpiteiden tulee perustua vapaaehtoisuuteen, kannusteisiin sekä riittävään neuvontaan ja rahoitukseen. Ilmastotavoitteiden saavuttaminen edellyttää viljelijöiltä merkittäviä investointeja, joita ei ole mahdollista toteuttaa ilman yhteiskunnan tukea. Maatalouden ilmastovaikutuksia tulisi tarkastella suhteessa tuotettuun ruokaan ja huoltovarmuuteen.

Liikennettä koskevien tavoitteiden osalta kunta toteaa, että henkilöauto on maaseutualueella välttämätön liikkumisväline. Joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen kehittämismahdollisuudet ovat rajalliset, minkä vuoksi liikenteen päästövähennysten painopisteen tulee olla esimerkiksi ajoneuvokannan uusiutumisessa sekä etätyön ja digitaalisten palveluiden edellytysten parantamisessa. Alueellisten erojen huomioiminen tavoitteiden asettamisessa on olennaista.

Perhon kunta pitää ilmastotiekarttaa sisällöllisesti erittäin laajana. Toimenpiteitä on esitetty runsaasti useilla sektoreilla, mikä tekee kokonaisuudesta haastavan toimeenpanon ja päätöksenteon näkökulmasta. Tiekartta hyötyisi selkeämmästä priorisoinnista sekä tiiviistä toimeenpanoyhteenvedosta, jossa keskeisimmät ja vaikuttavimmat toimenpiteet olisi nostettu esiin erityisesti kuntien näkökulmasta.

Päätös

Hyväksyttiin.

Toimenpiteet, otteet
Keski-Pohjanmaan liitto

